

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1
www.udruzenjepvlps.org

БИЛТЕН

Број 76, април 2018. године

ШЕСТОАПРИЛСКИ МЕМОРИЈАЛИ

Делегација УПВЛПС полаже венац пред споменик пилотима Шестог ловачког пука на Дунавском кеју у Земуну 6. априла 2018. године

Поводом 77. годишњице од почетка Априлског рата 1941. године, 6. априла је на Дунавском кеју у Земуну у име Владе Републике Србије МО Александар Вулин, уз државне и војне почасте, положио венац крај Споменика пилотима браниоцима Београда априла 1941. године. У име РВ и ПВО венац је положио командант генерал-мајор Ранко Живак са сарадницима.

Испред УПВЛПС венац је положио председник Златомир Грујић у пратњи Војислава Стојановића и Љубише Величковића, испред Удружења пилота „Курјаци са Ушћа“ венац је положио председник Валериј Ловрен са сарадницима, а испред Удружења за неговање ваздухопловних традиција Душан Бошковић.

Поводом шестоаприлских комеморација у Иригу су 5. априла 2018. године представници Општине Ириг, Команде РВ и ПВО и 204. ваздухопловне бригаде и чланови УПВЛПС положили венце испред спомен-плоче пилотима Шестог ловачког пука који је у Априлском рату 1941. године са ратног аеродрома Крушел бранио Београд од немачких ваздушних напада.

У Српској читаоници Ириг, а поводом априлских комеморација, представљена је монографија “Ваздухопловни школски центар Краљево”.

Представници Општине Ириг, Команде РВ и ПВО и 204. вбр и делегација УПВЛПС пред спомен-плочом Шестом ловачком пуку у Иригу

ГОДИШЊА КОНФЕРЕНЦИЈА УПВЛПС

Радно председништво 13. изборне конференције УПВЛПС (десно) током пленума, говори Војислав Стојановић

Тринаеста изборна конференција УПВЛПС одржана је 17. априла 2018. године у Дому ваздухопловства Земун. Ваздухопловни ветерани у присуству бројних гостију, пријатеља и поштоваца, анализирали су и оценили активност у протекле две године, поставили задатке за наредни период, одали признања заслужним појединцима и изабрали руководство са новим двогодишњим мандатом:

- председник УПВЛПС, уједно председник Извршног одбора Златомир Грујић; потпредседник УПВЛПС уједно потпредседник Извршног одбора Војислав Стојановић; чланови Извршног одбора УПВЛПС: Башарагин Милорад, Војводић Бошко, Јаковљевић Зоран, Јовелић Вићентије, Шпирић Ристо.

- председник Надзорног одбора УПВЛПС Ракић Момчило, потпредседник Бошњак Мирко и члан Митушев Трајче.

- секретар УПВЛПС Ракић Милан, а благајник Свалина Мила.

- представник УПВЛПС у УВПС и члан Главног одбора УВПС Стојановић Војислав, делегат Скупштине УВПС Грујић Златомир.

За представника УПВЛПС у СУБНОР именован је пуковник Љубиша Антонијевић, један од најстаријих чланова удружења и учесник НОР-а.

Чланови УПВЛПС, представници МО, УВПС и других удружења на 13. изборној конференцији УПВЛПС 17. априла 2018. године

АКТУЕЛНОСТИ ИЗ РВ И ПВО ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

СВЕЧАНОСТ У КОМАНДИ РВ И ПВО ПОВОДОМ ДАНА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

У Команди Ратног ваздухопловства и противваздухопловне одбране у Земуну, 20. априла одржана је свечаност поводом обележавања Дана Војске Србије – 23. априла, када је 1815. године подигнут Други српски устанак, који је био претеча стварању модерне српске државе и војске.

У присуству генерала-мајора Ранка Живака, команданта РВ и ПВО, припадника РВ и ПВО Војске Србије, многобројних званика и грађана, положени су венци на спомен-обележје подигнуто у знак поштовања и сећања на херојство припадника РВ и ПВО, погинулих у одбрани отаџбине 1999. године.

Након полагања венаца у сали Дома ваздухопловства одржан је војнички део свечаности.

Генерал-мајор Ранко Живак уручио је награде, похвале, признања и одликовања заслужним припадницима овог вида војске.

Председник УПВ/ЛПС упутио је честитику поводом Дана Војске Србије министру одбране, начелнику Генералштаба ВС и команданту РВ и ПВО.

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ ДАНА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

У “Сава Центру” одржана је свечана академија поводом 23. априла Дана Војске Србије. Приређен је богат уметнички програм, укључујући мултимедијални приказ изградње државности и војске Србије, од Првог српског устанка до данашњих дана. Све историјске епохе, као и Други српски устанак - чији се почетак слави као Дан Војске Србије, српско-турске ратове, балканске ратове, Први и Други светски рат, НАТО агресију, праћене су дефилеом ратних војних застава из тих периода.

Уз ефектне уметничке изведбе борбених и војничких песама и сценске приказе, веома снажан утисак на присутне оставио је наступ Гарде Војске Србије, која је извела егирцир, до савршенства усавршене стројеве радње гардиста са оружјем.

Присутнима у великој сали “Сава Центра”, у којој су били ратни ветерани, породице погинулих војника и старешина, најбољи припадници Војске Србије и МО награђени у протеклој години, обратио се, у надахнутом говору, изасланик Председника Републике Александар Вулин, министар одбране у Влади Републике Србије.

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **1. маја 1945. године**, у Краснодару је формиран 254. ваздухопловни ловачки пук, са три ескадриле авиона Јак-3.

- **4 маја 1999. године**, погинуо је пуковник авијације пилот *Миленко Павловић*, командант 204. ловачког авијацијског пука, на авиону МиГ-29 приликом извршавања борбеног задатка, изнад родног Ваљева.

- **11. и 12. маја 1913. године**, у Новом Саду је одржан први аеромитинг - “Крилатићка утакмица”.

- **12. маја 1912. године**, прва класа српских пилота је отпутовала на школовање у Француску.

- **12. маја 1913. године**, у Нишу је расформиран Приморски аероплански одред.

- **14. маја 1922. године**, “Први српски аероклуб” постаје “Аероклуб Срба, Хрвата и Словенаца”. Ново име “Аероклуб Краљевине Југославије Наша Крила” добија 1928. године, а 1935. године постаје “Краљевски Југословенски аероклуб Наша Крила”.

- **17. маја 1888. године**, у Страгарима је рођен *Миодраг Томић*, један од првих наших пилота, прослављени ас из балканских и Првог светског рата, командант Првог југословенског ваздухопловног пука у Новом Саду, и једини пилот из прве класе који је доживео и Други светски рат. Умро је у САД 1962. године и сахрањен је на гробљу у Либертвилу.

- **17. маја 1915. године**, Штаб Ваздухопловне команде српске војске стигао је у Пожаревац. Аеродром је уређен на Вашаришту у близини пожаревачке железничке станице.

- **18. маја 1945. године**, од Прве и Друге ловачке ескадриле НОВЈ, на аеродрому Шкабрње је формиран *Први ловачки авијацијски пук Југословенске армије*.

- **19. маја 1960. године**, постигнута су два светска рекорда на домаћим млазним авионима, и то: авионом ЗОЉА - пилот *Иво Чрњарић* је летео просечно 500,2 км/ч; авионом МАТИЦА - пилот *Љубомир Зековић* је летео просечно 750,7 км/ч.

- **21. маја 1912. године**, у Француском градићу Етамп близу Париза почело је школовање прве класе пилота из Србије - *Михаило Петровић*, *Јован Југовић*, *Миодраг Томић*, *Живојин Станковић*, *Милош Илић* и *Војислав Новичић*.

- **21. маја 1912. године**, наребом команданта Моравске дивизијске области за командира Голубије станице у Пироту постављен је пешадијски поручник *Ђорђе Бошковић*.

- **21. маја 1942. године**, на слободну територију код Приједора слетели су *Фрањо Клуз* и *Руди Чајавец*, тако је НОВЈ добила авијацију.

- **21. маја 1950. године**, Маршал Тито је на аеродрому у Земуну свечано предао на коришћење 204. пуку авионе *ИКА-РУС С-49 А*.

- **21. маја 1989. године**, на аеродрому Сурчин је отворена нова зграда Музеја југословенског ваздухопловства.

- **28. маја 1938. године**, започела је Прва међународна ваздухопловна изложба на новоизграђеном београдском сајмишту, уз учешће седам држава и Краљевине Југославије. Трајала је до 14. јуна.

ВАЗДУХОПЛОВНЕ ТРАДИЦИЈЕ

ХIII конференција УПВЛПС Србије ДОСЛЕДНИ И ОДЛУЧНИ У НЕГОВАЊУ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ТРАДИЦИЈА И ЧУВАЊУ ОД ЗАБОРАВА ВАЗДУХОПЛОВНИХ ВЕЛИКАНА

Конференција је усвојила одлуке у вези са даљим радом на неговању ваздухопловних традиција, које ће Извршни одбор УПВЛПС преточити у задатке или предлоге надлежним органима, телима и институцијама ради њихове реализације, и у складу са статутарним овлашћењима, материјалним и кадровским могућностима, организовати рад на њиховој реализацији, у координацији и сарадњи са сродним организацијама и државним органима.

I

Усвојене су предложене одлуке на Сабору ваздухопловаца 19. марта 2018. године у Музеју ваздухопловства које је покренула Ваздухопловна фондација „Пилот Михаило Петровић“, а у допуни Извршни одбор УПВЛПС, да се установе:

1. Дан сећања на ваздухопловне жртве 20. март.

Меморијал се предлаже поводом 105. годишњице од погибије нашег првог пилота и прве ваздухопловне жртве наредника Михаила Петровића у операцијама Српске војске код Скадра 20. марта 1913. године, а у част свих жртава војног и цивилног ваздухопловства у Србији.

2. Дан ваздухопловаца Србије 28. (21) мај.

Меморијал се предлаже у част свих ваздухопловаца Србије, цивилних и војних, а поводом почетка обуке прве класе српских пилота у Етампу код Париза у Француској 28. (21) маја 1912. године.

3. Комисија за подизање споменика Кости Милетићу и Михаилу Петровићу.

Ради покретања акције и предлога надлежним државним органима да се приступи подизању спомен-обележја првим српским ваздухопловцима – аеронауту (балонеру) и првом команданту пуковнику Кости Милетићу и првом пилоту нареднику Михаилу Петровићу.

II

Покретање решавања питања битних са неговања и вредновања ваздухопловних традиција, која удружење годинама истиче, а на којима се ништа конкретно не предузима.

1. Давање назива аеродромима.

Наши војни аеродроми немају називе као други војни објекти и годи-

нама се покреће питање да им се додела имена. Предлажемо:

- Да аеродром Ниш (војни део) добије назив „Аеродром пуковник Коста Милетић“ по првом аеронауту, ваздухопловном стручњаку који је у Нишу оформио прву станицу голубије поште, прву водоничну централу, набавио балоне за Српску војску и у Трупалама код Ниша уредио први српски војни аеродром. У Нишу је било и седиште Ваздухопловне команде на чијем челу је био Коста Милетић.

- Да аеродром Лађевци код Краљева (војни део) носи име „Наредник пилот Михаило Петровић“ по првом српском пилоту, једини је аеродром у Шумадији, најближи Михаиловом родном месту, а у Краљеву је и један од најстаријих аероклубова који носи име „Михаило Петровић“ преко девет деценија.

- Да аеродром Батајница носи име „Аеродром Пуковник Миленко Павловић“ у част и славу команданта 204. лап, који јуначки погибе у НАТО агресији 1999. године.

- Да аеродром Давидовац код Параћина носи име „Аеродром попутковник Живота Ђурић“ по храбром команданту ескадриле који је погинуо у НАТО агресији 1999. године, родом је из тог места. Аеродром Давидовац се прославио у Априлском рату 1941. године, када отуда полетали наши бомбардери за дејства по немачким колонама на Страцину и у Грделичкој клисури.

- Да плато испред Саобраћајног факултета у Београду носи име „Плато пилота мајора Зорана Радосављевића“ у част храбром пилоту који је погинуо у НАТО агресији 1999. године, а био је један од најбољих последипломаца на том факултету.

2. Израда календара и протокола ваздухопловних меморијала.

Неопходан је календар и протокол вауаздухопловних меморијала који би омогућио јединствен приступ и континуитет у неговању ваздухопловних традиција, масовност, већи васпитни утицај на младе и достојанствено сећање на подвижнике ваздухопловства.

Рационалније би организовали свечаности и посете, боље би се медијски представили, привукли би више гра-

ђана и омладине. Постојање календара олакшало би организацију и координацију на обележавању значајних датума.

3. Израда албума ваздухопловних спомен-обележја.

У Србији и ван њених граница постоји велики број ваздухопловних спомен-обележја, потребно је да средимо слике и њихове описе, да се тачно лоцирају и одреде носиоци задатака око одржавања, као и датуми меморијала који се на њима обављају.

4. Формирање Савета за ваздухопловне традиције

Пракса је показала да је неопходно саветодавно тело које би пратило, анализирало и предлагало активности, мере и поступке на плану неговања и вредновања ваздухопловних традиција. Саветовање на ту тему одржао је пре 25 година, предлажемо да се одржи ове године и да се формира савет.

5. Именовање иницијативног одбора за формирање удружења “Ветерани РВ и ПВО”.

Годинама у назад говоримо у формирању јединственог ветеранског удружења под називом „Ветерани РВ и ПВО“. Тако би ујединили снаге, повећали маневарски простор за деловање на јачању ваздухопловних традиција и веза са видом РВ и ПВО и Војском Србије. Држава и војска би имала јачи ослонац на људе који су професионалци и спремни да у сваком трнутку стану на браник Отаџбине.

6. Установљавање манифестације “Априлска смотра ваздухопловног књижевног стваралаштва” у Иригу.

УПВЛПС је задње три године одржао у Српској читаоници Ириг, најстаријој у српском националном корпусу, промоције књига, родила се идеја да то прерасте у смотру стваралаштва у књижевности посвећеној ваздухопловству, а поводом сећања на подвижнике Априлског рата, када су пилоти ловци из Шестог ловачког пука јуначки полетали са аеродрома Крушедол близу Ирига (постављена спомен-плоче) на фишистичке ваздухопловне формације бранећи Београд.

За све наведене предлоге спремни смо дати шири аргументацији, а за неке смо је већ послали.

Златомир Грујић

ДВЕ ОСОБЕ ПОГИНУЛЕ У УДЕСУ АВИОНА У ПЕНСИЛВАНИЈИ - САД

Две особе су погинуле у удесу малог авиона у Vilijamsburgу у Пенсилванији, саопштили су званичници Федералне ваздухопловне администрације.

Авион је летео за Индијану на окупљање студената универзитета Notre Dam, преноси АП.

Национална служба за безбедност саобраћаја покренула је истрагу о удеси летилице, а други детаљи о несрећи за сада нису познати. • 20.04.2018. • Танјуг

ГРЧКИ ЛОВАЦ Ф-16 ПРЕСРЕТАО ТУРСКЕ ЛЕТЕЛИЦЕ, ПА СЕ СРУШИО У МОРЕ

Министар одбране Грчке Панос Каменос објавио је данас на Твитеру да је погинуо пилот борбеног авиона „Мираж 2000-5“, који се срушио северно од острва Скирос, и да се „придружио пантеону хероја“, преноси АНА.

- Пао је за веру и земљу, борећи се да одбрани национални суверенитет и наш територијани интегритет. Земља му се клања у жалости. Најдубље саучешће његовој породици и целокупном особљу Хеленских ваздушних снага – написао је Каменос на овој друштвеној мрежи.

АП је претходно шренео саопштење грчког Министарства одбране да се авион срушио северно од острва Скирос, а узрок пада није саопштен.

Грчки бродови и војни хеликоптери трагали су за несталим пилотом, а АП је навео да је патролирање у том подручју интензивирано последњих седмица због пораста напетости између Грчке и Турске око спорног ваздушног простора. • 12.04.2018. • Танјуг

СРУШИО СЕ ЈУЖНОКОРЕЈСКИ БОРБЕНИ АВИОН, ЗА ПИЛОТИМА СЕ ТРАГА

Јужнокорејске ваздушне снаге саопшtile су да се њихов борбени авион Ф-15К срушио у планинама на југу државе. Није познат узрок трагедије.

У авиону су била два пилота за којима се трага, јер није познато због чега се авион срушио као и да ли су се пилоти актапутирали из авиона, пренео је АП. Како су навели, локација се и даље претражује. • 05.04.2018. • Србија Данас

УЗБУНА У САД – СРУШИО СЕ ВОЈНИ АВИОН

Срушио се авион Ф-16. Несрећа се догодила у ваздухопловној бази Nelis недалеко од Лас Вегаса.

За сада нема информација о пилоту, а ловац се срушио око 10.30 по локалном времену током рутинског тренинга у Невади. Возила Хитне помоћи се налазе на лицу места.

То је трећи пут за неколико дана да се срушила нека америчка војна летелица. • 04.04.2018. • Србија данас/Fox News

ТРАГЕДИЈА У НЕМАЧКОЈ – У СУДАРУ ДВА МАЛА АВИОНА ДВОЈЕ НАСТРАДАЛИХ

Најмање две особе погинуле су у судару два мала авиона у Немачкој, јавио је сервис SWR. До судара је дошло у близини места Швебиш Хал на југозападу Немачке. За сада није познато да ли има још жртава, навела је полиција.

Лист Sudvest prese јавио је да су се сударили ултралаки и мали авион док су се приближавали аеродрому. • 16.04.2018. • Beta

ПАД ВОЈНОГ АВИОНА У АЛЖИРУ - 257 ПОГИНУЛИХ

Најмање 257 људи је погинуло приликом пада војног авиона у северном Алжиру, саопштило је алжирско Министарство одбране.

До удеса је дошло недуго после полетања са војног аеродрома Буфарик близу престонице.

Већина жртава су војници и чланови њихових породица, рећено је у министарству. Погинуло је и 10 чланова посаде.

Узрок несреће није познат.

Начелник Генералштава алжирске војске наредио је истрагу и обиша место пада авиона.

Ово је најсмртоноснија авионска несрећа од јула 2014. када је свих 298 путника и чланова посаде малезијског авиона ма линији МХ217 страдало ка да је авион оборен изнад Украјине. Сем тога је и други најсмртоноснији удес у задњих 15 година.

Власти интензивно раде на идентификацији жртава. На телевизијским снимцима се види дим који се издиже из остатака авиона.

Авион Ил-76 је летео у Бечар, град на југозападу земље. Међу погинулима наводно се налази 26 чланова Polisario fronta, групе која захтева независност дела западне Сахаре од Марока, што су алжирске власти подржале.

Ово није први пад авиона оваквих размера у Алжиру.

Пре четири године, авион с војним лицима и њиховим породицама срушио се и погинуло је 77 људи. • 11 april 2018, • Алжирска ТВ

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВЛПС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства. Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
E-pošta: zlgrujic@gmail.com www.udruzenjepvlps.org